

ئامۆژگاری زانای به نوبانگ ابن تهیمییه بو قوتابیان و مامۆستایان

م / عبدالکریم محمد قادر
پیش نویژو وتار خوین له مزگهوتی
ئیمان له سلیمانی

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

پاشان: پێویسته قوتابی مه بهستی له فیروونه که ی تهنها بو رهزانهندی خودابیت، له سهه مامۆستاش پێویسته ئامۆژگاری خیری ببیت بو قوتابییه که ی وه ههولێ له گه لدا بدات به چاکی شاره زای بکات، له سهه قوتابیش پێویسته پێزی مامۆستا که ی بزانیته و سوپاسی بکات له سهه چا که کانی له گه لیدا، چونکه ههه که سێک چا که ی خه لکی له بهر چا و نه بیت و سوپاسی نه کات به دلنیا ییه وه سوپاسی خوداش ناکات.

پێویستی سه رشانی مامۆستایانه که یارمهتی یه کتر بدن له سهه چا که و کاری باش ههه وه کو پێغه مبه رمان ﷺ فه رموویه تی:

(المسلم أخو المسلم لا يظلمه ولا يظلمه)^(۱).

واته: موسلمان برای ئایینی برای موسلمانیتی بو یه نابیت برای موسلمان ی خو ی ته سلیمی دو ژمن بکات، وه نابیت سته م له برای موسلمان ی خو ی بکات به هیچ شیوه یه ک.

وه فه رموویه تی:

(مثل المؤمنین في توادهم وتراحمهم وتعاطفهم كمثل الجسد الواحد إذا اشتكى منه عضو تداعى له سائر الجسد بالحسنى والسهر)^(۲).

واته: نمونه ی ته وای با وه رداران له خو شه ویستی و به زه یی و دل سو زییان بو یه کتری وه کو یه ک لاشه ن، کاتی که ئه ندامتیک له ئه ندامه کانی لاشه ئازاری پی بگات هه موو ئه ندامه کانی تری لاشه ی ها و به شی ئازاره که ی ده بن.

وه فه رموویه تی:

(والذي نفسي بيده لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه من الخير ما يجب لنفسه)^(۳).

(۱) (البخاري: ۲۴۴۲، ومسلم: ۲۵۶۴).

(۲) (البخاري: ۶۱۱، ومسلم: ۲۵۸۶).

واته: سویند بهو خودایه ی که نه فسی منی به دهسته هیچ که سیکتان باوه پری ته واری نییه تا کو نه وهی پیی خوشه له خیرو چاکه بو خوی بو برای باوه پداریشی پیی خوش نه بیئت.

بو هیچ ماموستایه ک دروست نییه نازاری ماموستایه کی تر بدات نه به قسه و نه به کردار به ناحق، ههروه کو خودای گه وره دهه فرموویت: ﴿وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا كُتِبُوا فَقَدْ اِحْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَاِثْمًا مُّبِينًا﴾ [الأحزاب: ۵۸].

واته: نه وانه که نازاری پیوانی باوه پدارو ژنانی باوه پدار نه دهن بی نه وهی هیچ تاوانیکیان کرد بیئت بی گومان نه وانه دروو بوختان و گوناھی گه وره یان هه لگرتووه.

نه گه که سیک تاوانیک نه انجام بدات دروست نییه سزا بدریئت به سزایه که پیچه وانه ی شه رعی نیسلام بیئت، بو هیچ ماموستایه ک نییه که سزای بدات بهو شیوه یه ی که پیی خوشه و نابییت هیچ که سیکیش یارمه تی بدات.

بو نمونه: ماموستایه ک بیه ویئت قسه دابریئت له که سیک بی نه وهی نه م که سه هیچ گوناھیکی کرد بیئت. نه م قسه دابرینه به م شیوه یه وه کو کرداری سه ر کرده ی جوله که وه گاورو پی شوه وا گومراکانه که نه نجامی نه دهن له گه ل شوین که وتوووه کانیا ندا.

پیغه مبه رمان ﷺ فه رمویه تی:

(لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق) (۴).

واته: گوپرایه لی هیچ که سیک ناکریئت له بی فه رمانی کردنی خوادا.

به لام نه گه ر نه وه که سه گوناھیکی کرد بیئت به گوپره ی گونا هه که ی سزا نه دریئت و لی زیاد ناکریئت، ههروه ها بو ماموستایان دروست نییه خه لکی په روه رده بکه ن له سه ر حیزبایه تی که هۆکاری دروست بوونی دوژمنایه تی و رق و کینه یه له نیوان خه لکیدا.

بو هیچ ماموستایه ک دروست نییه په یمان له که سه وه ریگریئت تا گوپرایه لی بکات بهو شیوه یه ی که ماموستا که ی مه به سستی، یان دوستا یه تی له گه ل که سانیک بکات که دوستی ماموستا که یه تی، وه دژایه تی که سانیک بکات که ماموستا که ی دوژمنایه تی نه کات، به لکو له سه ر ماموستایان و قوتابیان پیویسته گوپرایه لی فه رمانی خواو پیغه مبه رکه ی بکه ن ﷺ کرداریان به گوپره ی فه رمانی خودا و پیغه مبه رکه ی بیئت ﷺ قه ده غه کراو لایان قه ده غه کراوه کانی خودا و پیغه مبه رکه ی بیئت ﷺ، نه گه ر ماموستایه کیان سته می لی کرابوو هه ول بدات بو سه ر خستنی، به لام نه گه ر ماموستایه کیان سته مکاربوو نابییت پشتگیری لی بکات له سه ر سته م کردن، به لکو نه بیئت دهستی بگریئت بو نه وهی سته م نه کات، وه کو پیغه مبه رمان ﷺ فه رمویه تی:

(انصر أخاك ظالما أو مظلوما، قالوا يا رسول الله هذا نصره مظلوما فكيف نصره ظالما؟ قال: تأخذ فوق يده) (۵).

(۳) (البخاري: ۱۳، و مسلم: ۴۵).

(۴) (رواه أحمد عن عمران بن حصين ﷺ، و صححه الألباني في: صحيح الجامع الصغير: ۷۵۲۰).

(۵) (رواه البخاري: ۲۴۴۴، و مسلم: ۲۵۸۴).

واته: براكهت سه ربخه نه گهر سته مكاربوو يان سته م ليكراو بوو، وتيان: نهی پيغه مبهري خودا ﷻ، سهري نه خهين و پشتگيري نه كهين نه گهر سته م ليكراو بوو، نهی چوڻ پشتگيري لي بكهين نه گهر سته مكار بوو؟ فهرمووی: دهستی بگرن بو نه وهی سته م نه كات .

نه گهر له نيوان ماموستايه ك و ماموستايه كي تردا، يان له نيوان قوتابيه ك وقوتابيه كي تردا، يان له نيوان ماموستايه ك وقوتابيه كدا كي شه و ناكوكيه ك دروست بوو، دروست نيهه يارمه تي هيچ لايه نيكيان بدریت تاكو نه زانريت كاميان له سهر حه قه، تا به نه زانين وه له يارمه تي نه دريت، نه گهر بووی دهركه وت خاوه ن حه ق كي په يارمه تي نه دات تا حه ق سه ربكه وي، جايه كسانه خاوه ن حه ق دوستي خووی بيت يان دوستي كه سيكي تر بيت، وه هه روه ها يه كسانه كه ناحه ق دوستي خووی بيت يان دوستي كه سيكي تر بيت، چونكه مه به ستي په رستني خودايه به ته نهاو شوينكه وتني پيغه مبه ره كهی ﷻ، وه شوينكه وتني حه ق و نه نجامداني داد په روه ري، خواي گه وره ده فه رمووی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَن تَعْدِلُوا وَإِن تَلَوُوا أَوْ تُعْرَضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴾ [النساء: ۱۳۵] .

واته: نهی نه و كه سانه ی باوه رتان هيناوه به داد په روه ري هه لسن بو نه نجامداني كاري خه لکی، به شيوه يه ك هيچ كاتي ك سته متان لي نه وه شيته وه، هه ميشه ش شايه تي له سهر حه ق بده ن بو خودا، نه گهر چي نه و شايه تيبه ش به زياني خو تان و دايك وباوك و خزمانيشتان بيت، ده بي نيوه به به رده وامي جي به جي بكن بئ لادان، نه گهر شايه تي بو دراو ده وه له مه ند بيت يان هه ژار، دلنيا بن خودا باشتره بو يان له نيوه، چونكه خودا خووی چاك نه زانئ به رژه وه نديان له چيدايه، كه واته مه كه ونه شوين هه واو ناره زووتان تا له حه ق لابه دن، با خزمایه تي واتان لي نه كات شايه تي حه ق بشارنه وه، وه له شايه تي داندنا به ناحه ق شايه تي مه گورن، هه روه ها خو تان له شايه تي دان مه بوين و پشتي تي هه لمه كه ن، چونكه به راستي خودا زور ناگاداره به قسه و ته و كرده وه كانتان و هيچي لي وون نابيت، كه واته: ته نها له بهر خودا شايه تي بده و له بهر ده وه له مه ندي كه سيك يان له بهر هه ژاري كه سيكي ديكه شايه تيبه كه مه شيوينه .

هه ر كه سيك پشتگيري براكه ی بكات جا نه گهر حه ق بو نه و بيت يان حه ق خه لکی له سهر بيت نه وه به حه قيقه ت حوكمی كردوه به حوكمی جاهيليبه ت و له حوكمی خوداو پيغه ﷻ ده رچوه .

پيويسته ماموستايان وقوتابيان و يه ك ده ست بن بو سه رختني حه ق به سهر ناحه قدا، به ريز لايان كه سيك بيت كه لای خودای گه وره به ريزه وه كه سيك پيش خو يان بخه ن كه خوداو پيغه مبه ره كهی ﷻ پيشي خستبي، وه كه سيكيان خوش بويت كه لای خوداو پيغه مبه ره كهی ﷻ خوشه ويست بيت .. وه هه روه ها بي ريز لايان كه سيك بيت كه لای خوداو پيغه مبه ره كهی ﷻ ريزي نه بيت، ته نها په زامه ندي خوداو پيغه مبه ره كهی ﷻ به هه ند بگيريت، نه مه نه و بنچينه سه ره كييه يه كه پيويسته له سهري بن نه و كاته هيچ پيويست ناكات خو يان پارچه پارچه بكن بو چه ندين حزب، چونكه خودای گه وره ده فه رمووی:

﴿إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيْعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ﴾ [الأنعام: ۱۰۹] .

واته: بئ گومان ئه و كه سانه ي كه ديني خوڻانيان په رت و بلاو كړدو بوونه چهند دهسته و حيزيكي جياوازو ليكترازو پيوسته تو ئه ي پيغه مبهري خودا ﷻ له وان نه بي.

وه خوداي گوره فهرموويه تي:

﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ [آل عمران: ۱۰۵].

واته: ئيوه ي موسلمان وه كه ئه و جوله كه و گاورانه مهن، كه دواي چهندين به لگه و نيشانه ي پوون كه بويان هات پارچه پارچه بوون و دووبه رهيان تي كه وت و دژي يه كترى وه ستان ئه وانه سزايه كي گوره و گرانيان بو هه يه، چونكه پارچه پارچه بوون و حيزبايه تي كردن پيچه وانه ي فرمانه كه ي خوداو پيغه مبهريه كه يه تي ﷻ.

پيغه مبهري خو شه ويستان فهرموويه تي:

(افترقت اليهود على إحدى وسبعين فرقة، فواحدة في الجنة، وسبعون في النار، وافترقت النصارى على اثنتين وسبعين فرقة، فاحدى وسبعون في النار وواحدة في الجنة، والذي نفس محمد بيده لتفترقن أمتي على ثلاث وسبعين فرقة، فواحدة في الجنة، واثنان وسبعون في النار)^(۶).

واته: جوله كه دينه كه يان شيواندو بوونه حه فتاو يه كه كؤمهل، يه كه دهسته يان جيگه ي بهه شته و حه فتا دهسته يان جيگه ي دوزه خه، گاوريش دينه كه يان شيواند و بوونه حه فتاو دوو كؤمهل، حه فتاو يه كه دهسته يان له ناو ئاگردياه، يه كه دهسته يان له ناو بهه شتدياه، سويند به و خودايه ي كه نه فسي محمدي ﷺ به دهسته ئومه ته كه ي منيش دينه كه يان ئه شيوين و ده بنه حه فتاو سي كؤمه له وه، يه كه دهسته يان له بهه شتدياه، حه فتاو دوو دهسته يان له ئاگردياه، جا ته نيا ئه وانه يان بهه شتدين كه ليك ناترازين، پيكه وه كار ئه كه ن له سهر ئه و بهرنامه يه ي كه من و هاوه لانمي له سهره.

بو هيچ مامؤستايه كه نيه كه په يمان له قوتابيه كه ي وهر بگريت و پي بي ناييت به هيچ شيويه كه له قسه ي من در بچيت، ئه م كاره ي له داهينراوه كاني سهرده مي نه فامي تي يه كه به حه ق و ناحه ق پشتگيري يه كترين ده كرد، بو هيچ مامؤستايه كه نيه به قوتابيه كه ي بلئ: نابي لاي هيچ مامؤستايه كي تر بخويني وزانياري لي وهر بگريت ئه گهر ئه و مامؤستايه ي تر خاوه ني بيروباوه ريكي پاك بيت و له سهر ريگاي راستي ئيسلام بيت، هه روه ها بو هيچ قوتابيه كه دروست نيه سپله و بي وه فا بيت و چا كه ي مامؤستاي پيشووي له بهر چاو نه بيت، به لكو ئه گهر قوتابيه كه زياتر له مامؤستايه كي هه بوو، پيوسته مافي هيچ مامؤستايه كي نه فوه وتينيت، به بي ئه وه ي ده مارگيري بو هيچ مامؤستايه كي هه بيت، به لام ئه گهر زانياري له مامؤستايه كي زياتر وهر گرت بيت، ئه بيت زياتر چاوديري مافي ئه م مامؤستايه ي بكات .

ته نها شوينكه و تني سوننه تي پيغه مبهري ﷻ كزيان بكات ه وه، وه ته نها داهينراوه كان جيايان بكات ه وه، تاكو به راستي گوپرايه لي فرماني خوداو پيغه مبهريه كه ي بكن ﷻ په رستنيان ته نها بو په زامه ندي خودا بيت و گوپرايه ليان به گشتي و بي جياوازي له نيوانياندا ته نها بو پيغه مبهري خودا بيت ﷻ.

گوماني تي دا نيه ئه گهر له سهر ره و شتي نه فامي بن وه كو ئه وه ي هه ر كه سيك مامؤستايه كي شتيكي فير كرد ئيتر پشت بكات ه مامؤستايه كي پيشووي تري ئه م كرداره كه ئه م قوتابيه ئه نجامي داوه سته مكاريه و تاوانه و گونا هباريه، ئه م

(۶) (صحيح الجامع الصغير: ۱۰۸۲).

کرداره ی پیسه و حه رامه و وه کو گوشتی به رازی مردوه، له بهر ئه وه ی په یمانی خودا و پیغه مبه ره که ی ﴿شکاندوه و که سیکی فیلبازه و هیچ په یمان و دین و وه فای نییه، له سه رده می نه فامی دا که سانیک هه بوون په یمانیان ئه دا به هوزیک دوی ئه م په یمانه ئه گهر هوزیکی تریان ده ست بکه وتایه به هیتر بویه له هوزی پيشوو، په یمانی یه که میان هه ئه وه شانده وه و په یمانیان له گه ل هوزی به هیتر دا ده به ست، پاشان ئه م ئایه تانه هاته خواره وه که ده فه رموی:

﴿وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ غَزْلَهُمَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ﴾ [النحل: ۹۱-۹۲] .

واته: کاتیک په یمانتان به الله دا بو کردنی هه ر کاریک به پیک و پیک جی به جیی بکه ن، سویندو په یمانتان به تال مه که نه وه دوی ئه وه ی بریارتان دا وه جی به جییان بکه ن، بی هوی شه رعیش هه لی مه وه شیننه وه، به تاییه تی که خوداتان به چاودیری خوتان داناوه، دیاره که خودا ناگای له کرده وه کانتان هه یه، وه کو ئه و ئافره ته مه بن که هه موو کات پیسه که ی له پاش گرزی و پیسان خا و ده کرده وه کو کوی ده کرد، واته: په یماندان به توندی پاشان هه لوه شانده وه ی به بی هوی شه رعی وه کو کاری ئه و ئافره ته وایه، جائیوه ی موسلمان خاوه نی قسه و ئیمزاو په یمانی خوتان بن، به هوی توره بوونیک ساد ه په یمان شکینی مه که ن و سوینده کانتان به نیازی ئه وه بیټ فروفیل له یه ک بکه ن ویه کتری بخه له تیئن، به و به هانه یه ی فلانه گه ل له گه لی تر زور ترو به هیتره، جا خوی گه وره ئه م کاره ی به دزیوو ناپه سهند وه سف کردوه، دیاره خودا ئه یه ویت به و په یمانه تاقیتان بکاته وه و به راوردتان بکات ئایا کی په یمان ئه شکینی و کیش په یمان ئه باته سه روو په یمان ناشکینی.

(مجموعه الفتاوی: ۲۸/۱۱-۱۵).

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.

سایتي به ههشت

www.ba8.org

2009 – 1430

هه میسه له گه لمان بن بو به ره می نوی